

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗАКЛАДІ

ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Метою вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) є набуття глибоко професійних знань та комплексу професійно-особистісних якостей майбутніми викладачами фізичної культури, які реалізовуватимуть сучасний зміст фізичної культури студентів як самостійної сфери діяльності в соціокультурному просторі з подальшою інтеграцією в європейське та світове суспільство.

Навчальна дисципліна «Методика викладання фізичної культури у закладі вищої освіти» взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами: «Теорія і методика фізичного виховання», «Методика викладання фізичної культури в закладі загальної середньої освіти III ступеня», «Теорія і методика спортивно-масової роботи», «Адаптивна фізична культура», «Контроль і тестування у фізичній культурі», «Сучасні аспекти організації рухової активності населення».

2. Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення навчальної дисципліни.

Відповідно до освітньо-професійної програми (затверджена ухвалою вченої ради К-ПНУ імені Івана Огієнка від 28 травня 2020 року, протокол за № 3) у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти формуються наступні *компетентності*:

загальні:

- здатність здійснювати науково-дослідну діяльність;
- проводити наукові дослідження на відповідному рівні;

- застосування професійно-профільних знань в галузі педагогіки та психології вищої школи з урахуванням психолого-фізіологічних та соціальних особливостей учнівських та студентських колективів;
- володіти передовими методами керівництва учнями та студентами, навичками виховної роботи у відповідних навчальних закладах;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність працювати в команді;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

фахові:

- володіти особливостями методики проведення занять з фізичного виховання у закладах вищої освіти;
- вміння планувати індивідуальну і самостійну роботу зі студентами з метою стимулювання їх до збереження та зміцнення здоров'я засобами фізичної культури;
- застосування знань в організації навчально-виховної роботи, визначенні ступеню та глибини засвоєння учнями програмового матеріалу у використанні різноманітних методів, засобів і форм навчання, прогресивних прийомів керівництва навчальною та фізкультурною діяльністю;
- здатність використовувати професійні базові знання під час проходження педагогічної практики в ЗСО та ЗВО;
- здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань з фізичної культури для осіб з обмеженими можливостями;
- знати концептуальні основи і принципи олімпійської освіти, уміти реалізовувати їх в подальшій професійній діяльності;
- здійснення підготовчої роботи і виконавської діяльності з усіх видів рухової активності за навчальною програмою. Застосування традиційних

та авторських форм та методів організації і методики проведення спортивно-масових форм;

– формування готовності забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування:

загальних:

– *здатність здійснювати науково-дослідну діяльність;*

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) здатні формувати в закладі вищої освіти сучасне освітнє середовище, що передбачає здійснення ними інноваційних, дослідно-експериментальних видів професійної діяльності та науково-дослідною спрямованістю, здатних поєднати предметне викладання з науково-дослідною діяльністю;

– *проводити наукові дослідження на відповідному рівні;*

майбутні викладачі фізичної культури закладу вищої освіти здатні до проведення самостійного наукового дослідження та інших видів наукової роботи на відповідному рівні;

– *застосування професійно-профільних знань в галузі педагогіки та психології вищої школи з урахуванням психолого-фізіологічних та соціальних особливостей учнівських та студентських колективів;*

фахівці спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) здатні застосовувати професійно-профільні знання для оптимізації занять фізичними вправами у вищій школі для цілеспрямованого формування в студентської молоді позитивного ставлення до фізкультурної діяльності, підтримки їх працездатності і рівня здоров'я як важливої умови успішного навчання і подальшої професійної діяльності.

– *володіти передовими методами керівництва учнями та студентами, навичками виховної роботи у відповідних навчальних закладах;*

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) володіють належним рівнем професійної готовності як викладачі фізичної культури закладу вищої освіти на основі засвоєних передових управлінських методів;

– *навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;*

майбутні викладачі фізичної культури закладу вищої освіти володіють сучасними технологіями використання комп'ютерної техніки для оцінювання, прогнозування стану розвитку власних фізичних якостей, отримання і передачі студентам нової інформації з фізичної культури.

– *здатність генерувати нові ідеї (креативність);*

фахівці спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) закладу вищої освіти володіють комплексом інтелектуальних і творчих особливостей як викладачі фізичної культури, що сприяють генеруванню нових ідей і пошуку самостійних шляхів вирішення професійних проблем;

– *здатність працювати в команді;*

майбутні викладачі фізичної культури закладу вищої освіти здатні працювати в команді на основі сформованих навичок командної роботи, виявлення лідерських здібностей, вмінню слухати та ставити себе на місце іншого, здатності шукати компроміси для вирішення професійних проблем;

– *здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.*

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) володіють здатністю мотивувати студентів через формування у них мотивів та використання стимулів, що спонукає до дії, визначає їх організованість, активність і стійкість в процесі занять фізичними вправами.

фахові:

– *володіти особливостями методики проведення занять з фізичного виховання у закладах вищої освіти;*

майбутні викладачі фізичної культури закладу вищої освіти володіють глибоко професійними методичними знаннями, практичними навичками та комплексом сучасних професійних і особистісних якостей в галузі фізичної культури і спорту, які забезпечать ефективне управління процесом фізичного виховання студентів в ході реалізації змісту навчального предмету «Фізична культура» в закладі вищої освіти;

– *вміння планувати індивідуальну і самостійну роботу зі студентами з метою стимулювання їх до збереження та зміцнення здоров'я засобами фізичної культури;*

фахівці спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) закладу вищої освіти володіють практичними вміннями і навичками використання програмно-нормативних основ системи фізичного виховання у закладі вищої освіти при створенні робочої програми навчального предмету «Фізична культура» та комплексу його навчально-методичного забезпечення;

– *застосування знань в організації навчально-виховної роботи, визначенні ступеню та глибини засвоєння учнями програмового матеріалу у використанні різноманітних методів, засобів і форм навчання, прогресивних прийомів керівництва навчальною та фізкультурною діяльністю;*

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) вміло застосовують сучасні фахові знання в ході організації освітнього процесу з фізичного виховання студентів в закладі вищої освіти;

– *здатність використовувати професійні базові знання під час проходження педагогічної практики в ЗСО та ЗВО;*

фахівці спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) закладу вищої освіти володіють здатністю використовувати професійні базові знання під час проходження виробничої педагогічної практики на кафедрах

факультету фізичної культури/кафедрах фізичного виховання закладів вищої освіти;

– *здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань з фізичної культури для осіб з обмеженими можливостями;*

майбутні викладачі фізичної культури закладу вищої освіти володіють методичними знаннями, практичними вміннями і навичками організації занять фізичними вправами студентів закладу вищої освіти з обмеженими можливостями, що сприяє їх самовдосконаленню, самовираженню та надає можливість розкрити себе у будь-якій професійній діяльності;

– *знати концептуальні основи і принципи олімпійської освіти, уміти реалізовувати їх в подальшій професійній діяльності;*

здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) володіють знаннями з олімпійської освіти, що є дієвим та ефективним засобом пропаганди серед студентства олімпійських ідеалів, поширення знань про олімпійський рух, його цінності, багату історію, кращих представників світової та української спортивної плеяди;

– *здійснення підготовчої роботи і виконавської діяльності з усіх видів рухової активності за навчальною програмою. Застосування традиційних та авторських форм та методів організації і методики проведення спортивно-масових форм;*

фахівці спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) закладу вищої освіти володіють сучасною методикою організації і проведення фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових форм фізичного виховання студентів у закладі вищої освіти;

– *формування готовності забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності;*

майбутні викладачі фізичної культури закладу вищої освіти володіють методичними знаннями, практичними вміннями і навичками, що забезпечить високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання навчальної дисципліни «Фізична культура» у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності;

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовий модуль 1

Фізична культура в загальнокультурній і професійній підготовці студентів

Тема 1. Вступ. Фізична культура в загальнокультурній і професійній підготовці студентів. Фізична культура як складова загальної культури студента: роль фізичної культури в життєдіяльності студента; структуру особистої фізичної культури студента. Фізична культура в системі професійної освіти: оперативний компонент, мотиваційно-ціннісний компонент, практично-діяльнісний компонент. Професійна спрямованість фізичного виховання студентів ЗВО.

Тема 2. Фізична культура та система фізичного виховання у ЗВО. Фізичну культуру і спорт як засіб збереження і зміцнення здоров'я студентів: мета і завдання фізичного виховання студентів. Методи і принципи фізичного виховання студентів. Фізичну культуру і спорт як засіб збереження і зміцнення здоров'я студентів: засоби і форми фізичного виховання студентів. Напрямки і функції фізичного виховання студентів ЗВО. Організаційно-правові основи фізичної культури і спорту у ЗВО.

Тема 3. Методичні основи фізичного виховання студентів ЗВО. Характеристика змісту державних стандартів вищої освіти України. Характеристика змісту Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у ЗВО України. Зміст Положення про кафедру фізичного виховання (циклову комісію) у ЗВО. Методичні основи фізичного виховання студентів ЗВО. Програмно-нормативні основи системи фізичного виховання у

ЗВО.

Тема 4. Методичні особливості організації навчальної діяльності з фізичного виховання студентів ЗВО. Зміст навчальної програми з фізичного виховання студентів ЗВО. Навчальний план спеціальностей освітнього ступеня «бакалавр». Індивідуальний план роботи викладача та її обліку. Методичні особливості створення НМК з навчального предмету «Фізичну культуру»: робоча навчальна програма. Методичні рекомендації до створення навчальної і робочої навчальної програми. Положення про НМК на пряму підготовки. Зміст Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в університеті. Методичні особливості організації навчальної діяльності з фізичного виховання студентів ЗВО. Розподіл студентів на навчальні відділення. Методичні особливості занять фізичними вправами студентів різних навчальних відділень: основне навчальне відділення. Методичні особливості занять фізичними вправами студентів різних навчальних відділень: спортивне навчальне відділення. Орієнтовна схема тижневого планування занять фізичними вправами студентів. Умови корекції фізичного розвитку, рухової та функціональної підготовленості засобами фізичної культури. Формування фізичних навантажень студентів під час занять фізичними вправами в аудиторних заняттях. Контроль у фізичному вихованні студентів.

Змістовий модуль 2.

Фізкультурно-оздоровча і спортивно-масова роботи у закладі вищої освіти

Тема 5. Фізичне виховання студентів, що відносяться до спецмедгруп. Характеристика контингенту студентів, що відносяться до спецмедгруп. Фізичну культуру і резервні можливості організму студентської молоді. Фізична реабілітація студентів спеціального навчального відділення. Планування навчального оздоровчо-тренувального процесу з фізичного виховання студентів спеціального навчального відділення. Форми, засоби і методи фізичного виховання студентів спеціального навчального відділення.

Використання засобів фізичної культури з рекреаційно-відновлювальною спрямованістю при різних захворюваннях студентів. Самоконтроль при самостійних оздоровчо-тренувальних заняттях студентів.

Тема 6. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів. Загальні положення професійно-прикладної фізичної підготовки. Місце професійно-прикладної фізичної підготовки в системі фізичного виховання студентів. Мета і завдання професійно-прикладної фізичної підготовки студентів. Засоби і форми професійно-прикладної фізичної підготовки студентів. Основні та допоміжні фактори, що визначають зміст професійно-прикладної фізичної підготовки студентів. Контроль професійно-прикладної фізичної підготовки студентів.

Тема 7. Індивідуальний вибір видів спорту чи систем фізичного виховання студентами ЗВО. Характеристика різновидів спорту для студентів ЗВО. Організаційні особливості студентського спорту. Студентські змагання з видів спорту. Роль спортклубу університету в організації спортивно-масової роботи зі студентами. Нетрадиційні види спорту студентів ЗВО.

Тема 8. Основи методики самостійних занять фізичними вправами студентів ЗВО. Мотивація і цілеспрямованість самостійних занять фізичними вправами студентів. Організація самостійних занять фізичними вправами студентів. Форми і зміст самостійних занять фізичними вправами студентів. Вікові та професійні особливості самостійних занять фізичними вправами студентів. Планування самостійних занять фізичними вправами студентів. Самоконтроль за ефективністю самостійних занять студентів фізичними вправами. Особливості проведення самостійних занять фізичними вправами студенток-жінок.

Тема 9. Фізична культура в професійній діяльності бакалавра. Мета і завдання виробничої фізичної культури. Методичні основи виробничої фізичної культури. Вплив особливостей праці на вибір засобів і методів виробничої фізичної культури. Форми фізичної культури: ранкова гігієнічна гімнастика, ранкові та вечірні заняття фізичними вправами, супутне

тренування, фізкультурно-спортивні заняття для активного відпочинку у вільний час. Додаткові засоби підвищення працездатності студентів.

Тема 10. Особливості занять обраним видом спорту студентами ЗВО. Вплив виду спорту на функціональну підготовленість організму студентів. Планування тренувань студентів в обраному виді спорту. Види і методи контролю за ефективністю тренувальних занять студентів. Вимоги і нормативи у студентському спорті. Загальна і спеціальна фізична підготовка у фізичному вихованні студентів ЗВО. Методичні принципи фізичного виховання. Засоби і методи ЗФП і СФП. Виховання фізичних якостей студентів. Зміст ЗФП і СФП.

Тема 11. Основи здорового способу життя студентів ЗВО. Функціональний прояв здоров'я в різних сферах життєдіяльності організму студентів. Спосіб життєдіяльності студентів та його вплив на їх здоров'я. Змістові характеристики, що складають здоровий спосіб життя студентів.

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЄКТС – 6;
- кількість годин – 180;
- кількість аудиторних годин – 66, 24 годин лекцій, 42 години практичних занять;
- кількість годин самостійної роботи – 118.

5. Форма семестрового контролю – екзамен.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання дисципліни:

Г.В. Бесарабчук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, заслужений тренер України з пауерліфтингу, керівник навчально-методичного центру забезпечення якості освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

7. Перелік основної літератури:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. К.: Кондор, 2008. 272 с.
2. Бароненко В.А., Рапопорт Л.А. Здоровье и физическая культура студента / Под. ред.. В.А.Бароненко: Учеб.пособие. М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2006. 352 с.
3. Волков В. Основи теорії та методики фізичної підготовки студентської молоді: Навчальний посібник / В.Волков. К: «Освіта України», 2008. 256 с.
4. Круцевич Т.Ю. Теорія и методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення. Т.2. / Під ред. Т.Ю.Круцевич. К.: Олимпийская литература, 2008. С. 155-174.
5. Круцевич Т.Ю., Безверхня Г.В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник / Т.Ю. Круцевич, Г.В. Безверхня. К.: Олімп. л-ра, 2010. 248 с.
6. Біологічні основи фізичного виховання студентів. Посібник для студентів вузів / Під ред. П.Д.Плахтія. Кам'янець-Подільський, 2009. 403 с.
7. Нетрадиційні види спорту: навчальний посібник / [Солопчук М.С., Шишкін О.П., Стасюк І.І., Солопчук Д.М.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2006. 104 с.
8. Нормативні матеріали з навчально-методичної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Навч.-метод. Посібник / Укл.: В.М.Федорчук, А.С.Попович, Л.І.Тимофійшина. К-П.: Аксіома, 2010. 220 с.
9. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання. Навч. посібник / С.І.Присяжнюк, В.П.Краснов, М.О.Третьяков, Р.Т.Раєвський, В.Й.Кійко та ін.. К.: Центр учбової літератури, 2007. 192 с.

10. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання. Навч. посібник / С.І.Присяжнюк. К.: Центр учбової літератури, 2008. 504 с.

11. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів ЗВО ФВіС. Х: «ОВС», 2007. 271 с.

12. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Чаплінський Р.Б. Фізичне виховання студентської молоді: Методичний посібник / М.С.Солопчук, Г.В.Бесарабчук, Р.Б.Чаплінський. К.-П.: КПДУ інформаційно-видавничий відділ, 2003. 74 с.

13. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: Навч. посібник / Б.М.Шиян, В.Г.Папуша. Харків: «ОВС», 2005. 208 с.19

14. Методики фізичного виховання різних груп населення: навчальний посібник / [Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В.] Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.

15. Методики фізичного виховання різних груп населення: опорні таблиці: навчально-методичний посібник / [Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Боднар А.О., Солопчук Д.М.] Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 196 с.